

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

כלכלת הרווחה - מושגי יסוד - 3109

תאריך עדכון אחרון 06-03-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' אביעד טור-סיני

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: aviad.tursinai@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס כלכלת רווחה מיועד לסטודנטים שידיעתם בכלכלה בסיסית. מטרת הקורס להבהיר מושגי יסוד בכלכלה בכלל ובכלכלה ציבורית ובכלכלת רווחה בפרט. הקורס נוגע לפי הצורך בסוגיות מתורות המיקרו-כלכלה והמאקרו-כלכלה.

מטרות הקורס:

בחלק הראשון של הקורס נלמד על מושגי יסוד מרכזיים בכלכלה ובכלכלה ציבורית: על הקשר בין סוגיית המחסור הכלכלי לבין הקצאות מקורות, יתרון מוחלט, יתרון יחסי, פונקציית הייצור, גורמי ייצור, ביקוש והיצע, שיווי משקל ואי-שווי משקל, תחרות משוכללת ודרכים שונות בהן הממשלה יכולה להתערב.

בחלק השני של הקורס נדון בנושא של כלכלה ציבורית וכלכלת רווחה, ונבחן את הנימוקים הכלכליים חברתיים לאספקה של מוצרים ושירותים על ידי הממשלה במשק שבו קיימים שווים מתפקדים. נבחן את המקורות הכלכליים העומדים לרשותה של הממשלה ואת העקרונות הכלכליים הנדרשים לפעילות והקצאת מקורות ציבוריים, תוך תיאור הסביבה המקרו כלכלית. נדון במקרים בהם כלכלת השוק נכשלת בהקצאה יעילה של המקורות במשק ונציג את הדרכים להתמודדות עם כשלי השוק, בין אם על ידי הממשלה ובין אם על ידי גופים נוספים. כמו כן נדון בכשלי שוק (ובכשלי הממשלה) המקשים על השוק לתפקד בצורה יעילה, ונעסוק במוצרים ציבוריים, בהשפעות חיצוניות וביכולת הממשלה לקדם את מטרות המדיניות הציבורית. בהקשר זה נדון במושגים הבסיסיים של צדק ותרומה להתוויית מדיניות חברתית-כלכלית.

בחלק השלישי של הקורס נשאל כיצד מתחלקת "העוגה" התקציבית ונבחן את הקשר של סוגיה זו לצמצום היקף אי השוויון הכלכלי ושיעור העוני בחברה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להבין מושגי יסוד בכלכלה, להבין את המקורות התקציביים העומדים לרשותה של הממשלה ולקדם מדיניות כלכלית-חברתית, ויהיו מסוגלים להבין סוגיות מהותיות ביחס לעוני ואי שוויון כלכלי.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות בכיתה, דיונים וקריאה פעילה, שני תרגילים, בחינה מסכמת.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

א. מושגי יסוד בכלכלה: הקשר בין סוגיית המחסור הכלכלי לבין הקצאות מקורות, יתרון מוחלט, יתרון יחסי, פונקציית הייצור, גורמי ייצור, ביקוש והיצע, שיווי משקל ואי-שווי משקל, תחרות משוכללת ודרכים שונות בהן הממשלה יכולה להתערב.

ב. כלכלת הסקטור הציבורי: מימון הפעילות הציבורית (מיסוי, הוצאות וגירעון/עודף, חובות, נכסים), השפעות חיצוניות ושליליות, כשלי שוק ותפקיד הממשלה - הצדקת קיום הסקטור הציבורי, התערבות

ממשלתית (מיסים, קצבאות, סובסידיות או תמיכות, רגולציה).
ג.מדיניות כלכלית-חברתית וביטחון סוציאלי: תקציב ממשלה, הוצאות הממשלה - ביטחון, בריאות,
חינוך, ביטחון סוציאלי ועוד, ביטחון סוציאלי, עוני, אי-שוויון, קיטוב, מינימום מחייה, דרכים לצמצום
פערים חברתיים.

חומר חובה לקריאה:

1. המוסד לביטוח לאומי, דוח מדדי העוני והפערים החברתיים, שנה אחרונה.
2. המוסד לביטוח לאומי, סקירה שנתית, שנה אחרונה.

חומר לקריאה נוספת:

- 1.אורון, י., מארק, נ. ועופר, ג. (1998). מבוא לכלכלה מיקרו כלכלה (מהדורה שניה מורחבת). תל
אביב: הוצאת עמיחי.
- 2.OECD (2019). Society at a Glance, OECD Publishing, Paris.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 80 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 20 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

התרגילים והנחיות להגשה יפורסמו באתר הקורס.
התרגילים הינם תרגילי חובה.